

ד.מ.מ.

פרוטוקול מס' 16/ד
מישיבת ועדת הכלכלה
סיום ג' כ"ג שבט תש"ו - 15.2.55
בועה 11.00

חברי הועדה:

יועצים:

- א. כהן - היו"ר
- י. מרז
- ב. מבניאל
- מ. וילנר
- ס. לביא
- י. ניצני
- ט. פרלסטין

מוזמנים:

- מר בלאס - יועץ הממשלה לענייני מים
- מר קאנטמן - מטעם מינהל מים
- מר שלגי - מטעם משרד המכס
- מר גוטגלט - מטעם משרד החקלאות
- מר רוזן - מטעם משרד המסחר והתעשייה
- מר לוין - מטעם משרד העבודה
- מר אנבנה - מטעם משרד העבודה
- מר פלכטר - מזכיר הועדה

- א. המשך הדיון בחוק סדירת מים
- ב. בעיות שיווק המלט

סדר-היום:

היו"ר א. כהן:

יבני פותח את הישיבה, טרם שאנו עובדים לסדר היום עלי להודיע כי חבר השלטון המקומי פנה אלינו בבקשה שבסמך את דעתו בנוגע לחוק קידוחי מים וחוק סדירת מים. איבני יודע סדוע לא מצאו דרך לפנות לממשלה בטענת הכנת החוק. לצערי עלי להודיע כי חוק קידוחי המים הנוה כבוד על שולחן הכנסת ולא נוכל לשנות בו דבר. אשר לחוק סדירת מים, הזכירו אותם הזכירו אותם לצדוע הבא, וגם יהיה להם פתור חרוב לגבי החוק הקודם; מוקי ממטר יהיה עוד להגיש הסתייגות.

ישנה הודעה של מלב"ן הממכיר לחבריה את הסידורים שמקיימם מלב"ן, וגם מתבקשים כל החבריה המעובדות בסידוריה מלה להתקשר עם מר ברון.

כן פנה אלינו מפעל הבניה של הקבוץ המאוחד בבקשה להסמך בדיון על בעיות שיווק המלט.

כן קבלנו מכתב מאגודת בכי מלחמת האחרון בענין
מכירת סיגריות בקטעוונות. מלה יונתנו כאשר נדון בענין זה לוועדה.

אנו עובדים לסדר היום - המשך הדיון בחוק מדידת
מים. בישיבה הקודמת סיימנו את הדיון בסעיף 8.

ג. מבניאל: האם הוועדה לא קבעה כמות מניסוח של מים במחיר
מאד מאד מוזל, אם לא לומר ללא תשלום בכלל?

מר שלגי: דובר על כך בישיבה הקודמת, ועד כמה שאני מבין
זהו נושא חדש בחוק זה.

היו"ר א. כהן: בסוף הישיבה הקודמת בתעוררה הסמלה עם ענין
זה הוא נושא חדש. מני טענתי כי בסעיף המאפשר
לשר לקבוע תקנות, אפשר להוסיף פסקה הקובעת יש לקבוע מחירי מניסוח
למים.

מר גוטבלט: מני מבין שכונת המציעים היא לקבוע הסדר של
מחירים לכל הארץ, בין שזה נוגע למדידה הנקבעת
בחוק זה ובין שלא. אולם חוק זה קובע מחירי מים במדידה שמשמלה בתעוררת
בקשר לשכונת איטת אספקת המים, מאספקת מים שלא לפי מדידה מאספקת
מים לפי מדידה. מה שמציע חבר הכנסת מבניאל הוא, לקבוע הסדר של
מחיר מים בכל הארץ בין שזה נוגע למדידה ובין שלא. לכן אנו טוענים
שזה בהחלט נושא חדש.

ע. לבניא: כיצד שילמו בעד המים לפני כן?

היו"ר א. כהן: מחיר המים בקובע לפי מודוס אחר מאשר כמויות
מים, לפי מדידה, אישור, שטח וכו'. זאת אמרת
שהיה הבדל בין המחיר לפני שלפני בעד המים שאני צרכתי ובין מחיר
המייט ששילם אדם שגר באיזור אחר. לכן יש הכרח שיוגסח שגם אספקת
מים לפי מדידה תביא בחשבון סוגי צרכנים שונים.

ע. לבניא: חוק זה בא כדי למנוע בזבוז מים, ולא מחירי מים.
אולם אנו יכולים להוסיף שהכנסת מים מדידת
מיט תיעשה בתנאי שלא ייקרו את מחיר המים, ובחוק אחר אפשר לקבוע את
דירוג המים לפי סוגי הצרכנים השונים.

ג. מבניאל: מני רוצה לומר ליועצים המשפטיים שטוב יעשו אם
לא ייעצו לנו ללכת בשביל צר ולא יבידו לנו
כי זה נושא חדש. חוק זה בותן אפשרות להתקין כלים חדשים שימצעו אטום
בזבוז מים, אבל יחד עם זאת עלולים להביא לידי צמצום השמוש במים
לצריכה הכרחית לדלת העם בגלל ייקור מחיר המים. אנו רוצים למנוע
תקלה זו, ולכן זה אינו נושא חדש. גם מבחינה פורמלית אין זה נושא
חדש. מבחינה פורמלית לא יתגברו על שום חבר כנסת שירצה לדבר בטליאה
על מה שהוא חושב לנכון על ידי ביטול שזה נושא חדש. כדי לומר את
דעתי, מציע במקום המלים: ישולם מחיר המים לפי יחידת כספי. לכתוב
את המלים "ישולם מחיר המים".

ע. וילבר: מני מציע כי נושא סעיף 7 (א) יהיה כדלקמן:
לא ישולם מחיר מים לפי יחידת כמות אלא בהסכמת
הצרכן. בהתאם לכך מני מבקש לשנות את סעיף 2 (א) כך: "לא יספק
אדם מים במדידה אלא בהסכמת הצרכן". אם שתי הצעות אלו לא תתקבלו,
מני מציע לשנות את סעיף 8 (ו) כך: צרכן רשמי לערער על החלטת המנהל
במני גיח דין.

ע. פרלסטין: מני חייב תשובה למר מבניאל. מני לא בקשתי שהיועצים
המשפטיים יתקבצו אם זה נושא חדש, אלא בקשתי

הכנסת

שועדת תקבע אם זה נושא חדש. אינני יודע אם היו פנה לוועדת הכנסת, בכל אופן, זו היתה בקשה.

לעצם העניין אינני יודע איזהו הסדר הטוב ביותר. בעיריית תל-אביב יש שני מחירי לטים, מחיר לטים רגיל ומחיר גבוה בחמשים אחוז למלה שיט להם לטים חמים. לפי יצאתך נגביל את האפשרות של כל רשות מקומית לקבוע מה צריך להיות הסודר למחיר לטים, ולכן איננו יכולים לקבלה. דבר זה צריך להשאיר לקביעתו של כל מקום ומקום.

יחד עם זאת נאמר לי שלא כאן המקום להכניס זאת, כי בחוק זה קובעים רק את הטכניקה ועצם הצורך למסור לים במדידה ולא יותר.

ט. לביא: חוק זה גם למנוע בזבוז לים ולא לדאוג לעניינים - דבר רוצה בו מר אבניאל למנוי יחירות. אם נוסיף שהמדידה תיעשה בתנאי שלא תייקר את מחיר הליים לכל צרכני הליים בארץ, אנו נשארים בתחומי החוק.

היו"ר א. כהן: אני מצטרף שידדי הנערך לגבי טועה בכל שיקוליו לגבי העובדה. הצעתו של מר לביא אינה מעשית, כי היא תחייב את העירייה לא להעלות את התשלום בעד הליים גם אם מצורך יותר ליים מאשר אני צורך כיום כאשר התשלום הוא לפי טון ולא לפי מדידה.

אני מציע שבכניס לחוק סעיף המאפשר לעיקיות לקבוע בחוקי עזר מחיר ליחידת ליים לפי מדידה. וכשם שבחוק העיריות נתנו אפשרות לעיריות לקבוע מרונזה לפי הבנתן, אבל חייבנו אותן להביא בחשבון אלמנטים סוציאליים, כך א אני מוסר גם לגבי קביעת מחירי ליים לפי מודדים יקחו הרשויות המקומיות בחשבון גם אלמנטים סוציאליים כאלה.

ג. אבניאל: אני רוצה לומר כי בשום פנים ואופן לא נתן לסבוע מסני, על ידי הצבעה ברוב, הכנסת הסתייגות בעניין זה. למר לביא אני רוצה לומר כי כוונתי היא אחרת ולטובה, ואין לי כזה שום עניין של בחירות.

אני מציע כי סעיף 7 (א) ינוסח כך: ישולם מחיר ליים לפי יחידת כמות על אף כל הסכם אחר בעניין זה בתנאי שמכסת הליים הדרושה לאדם לצריכה מתקבלת על הדעת תמכר לו במחיר מניסוח שווה לכל נפש.

מר בלאס: בדצוני לציין כמה נקודות יסוד. חוק זה בכדי למנוע בזבוז ליים. זה תפקידו. היפה שמתחשק פחות. ב-34 אחוז אאטר תל-אביב לצריכת בית בגלל שיטת המדידה הקיימת בה. חוק זה בא בכדי להוזיל את מחיר הליים, כי מי ששלם בעד הזבוז? - העם, הצרכן. חוק זה בא כדי לאפשר הכנסת מודדי ליים ורק זאת. הוא מדבר על מחירים רק בכדי לחסל אותם קודים בין הקונה והמוכר במקום שהיתה מספקת לים שלא במדידה.

בעיית מחירי הליים בכללותה תופיע בחוק הכללי לענייני הליים. ומכיוון שהחוק הכללי יונה לפני הכנסת השלישית, וחוק זה יתחיל לפעול במציאות באותו זמן שהחוק הכללי יפעל - כי הטכניקה של הכנסת מודדים תמסך כמה שנים - ראינו צורך להביא חוק זה לפני החוק הכללי רק כדי לאפשר את הכנסת המודדים. הפעלת המדידה וכל מה שקשור בזה, ייידחו לשנתים. על כן לא יהיה פרק זמן שבו לא תהיה מדיניות סכר. בדרך כלל שחרור מתחומים לקפות מניטלית, או מספקת כמות מניטלית במחיר נומינלי, זה טוב לא רק מטעמים סוציאליים, אלא זה לכוננת העניין, למניעת בזבוז, כי הטכניקה של הפקת ליים הלוקתה, ובערים פלוס סלוקס, כלומר פלוס מתקני ביוב שגם אותם צריך להוסיף למחיר הליים בערים, -כי המרבה שימוש מרבה ביוב - ועל כן אם המחיר יהיה מחיר כלכלי הוא בכל זאת יהיה כה נמוך שיביא לידי בזבוז בלתי רצוי, ואם אנו רוצים למנוע בזבוז ליים עלינו לייקר את מחירם מעל למניטלית.

עכשו מתעוררת השאלה אם עניין זה שייך לחוק או לא.

טבחיינה טשית הוא אינו בחוץ, משום שבמציאות מתחיל לפעול טדידת המים רק בעוד שנתיים-שלוש, ואז יהיה החוק הכללי שיקבע מחירי מים יעילים, אולם אם היועצים הסטטיים ימצאו שאפשר להכניס זאת לחוק, לא מתנגד לכך.

היו"ר א. כהן: אבי מציע כי בסעיף 9 הקובע את סמכויותיהן של הרשויות המקומיות תווסף פסקה המוסרת: בקבעה בחוקי העזר מחיר ליחידת מים, תהיה הרשות המקומית חייבת לקבוע מכסת מים ידועה במחיר סוזל.

ס. פרלסטין: האם אפשר לדעת מה כתוב בחוק הנותן סמכות לרשויות המקומיות לספק מים טדידה, האם יש שם איזו הגבלה?

מר שלגי: שם נתנת סמכות לרשויות המקומיות לקבוע מחירים, ואין גבולות לפחירייה. יש רק תנאי אחד, שזה יהיה באסור שר הפנים.

אשר להצעת היו"ר, איבני יודע אם היא לא תגרום להפליה לגבי מקומות שהחוק אינו חל עליהם, מקומות שבהם בקבע מחיר המים על ידי מפעל פרטי.

היו"ר א. כהן: איפה שאין טדידה יש הבדל לפי איזוריים.

ב. אבניאל: איבני מקבל את הצעת היו"ר, כי איבני מוכנה לסמוך על מה שיעשו הרשויות המקומיות. אבי רוצה שהחוק יהיה ברור ומסוייג, ולכן אבי חוזר על הצעתי: בסעיף 7(א) להוסיף את המלים: בתנאי שמכסת המדיה הדרושה לאדם לצריכה מתקבלת על הדעת, תסכר לו במחיר מיטום שווה לכל נפש. ובאותו סעיף הדין במחיר הנקבע על ידי המנהל, אבי מציע שיהיה כתוב: מנהל עם טועמה צבורית. כן אבי מציע שתהיה אפשרות לערער בפני ועדה שבראשה יעמוד שופט.

ס. פרלסטין: להצעת היו"ר לא הייתי מתנגד בתנאי אחד, שתעבירה לחוק העיריות שבו כתוב שלעיריות יש סמכות לקבוע את מחיר המים בהתאם לחוקי עזר ובמחיר שר הפנים. אבל בשום אופן אי אפשר להכניס תוספת זו בחוק הדין.

היו"ר א. כהן: אבי טעמיד להצבעה את שתי ההצעות.

י. אורי: אבי חושב שקודם כל צריך להעמיד להצבעה את השאלה אם בחוק זה יש מיטום לתוספת המוצעת.

ב. אבניאל: אי אפשר להצביע זאת, כי הצעתי טעליתם פסוק שיטנו בחוק

היו"ר א. כהן: ה צ ב ע ה

הצעת מר אבניאל - נ ד ח ה

המתינות למר אבניאל.

היו"ר א. כהן: ועכשו אצביע את הצעת מר אורי, אם יש מקום להכניס בחוק זה סעיף הקובע חובת דירוג מחירי המים ברשויות המקומיות.

ה צ ב ע ה

נדחתה ההצעה להכניס סעיף הקובע חובת דירוג של מחירי מים ברשויות מקומיות.

המתינות לחברי הכנסת כהן ואבניאל.

היו"ר א. כהן:

אנו מפסידים את הדין בחוק מדינת מייט ועובדים
לפעמיים בסדר היום: בעיות שיווק המלט לפי הצעה
לסדר היום של חבר הכנסת הלל.

הלל:

לא מחזור על כל דברי במליאת הכנסת, אלא רק על
ראשי הפרקים של הבעיה:

(א) האם יכולה להיות מספקת מלט מתפק את הצרכים
לפחות של המאוסרים שמאשרים אותם?

(ב) בעיה שניה שנתעוררה היא בעיית קיומו של
שוק מחזור במלט. מה הגורמים לכך, האם מלה גורמים אובייקטיביים בלבד, או
- כפי שטוענים צרכנים רבים - זה מתאפשר על ידי מצב סובוטוליסטי הקיים
בשיווקו של המלט על ידי חברת סחר? מה זאת איננה קטיבה, מה הן הסיבות
ליצירת שוק מחזור במלט, ואיך אפשר למנוע אותן?

הבעיה הטלישית קטורה באופן ישיר בחברת סחר. יש
טענות רבות של הצרכנים על כך שחברה זו אינה מנצלת לטובה ובדרך הנאותה
את המובטולי שיש לה בשיווק המלט, ויש גם טענות שהיא משמשת גורם בכבד
בהפקרות הקיימת בשיווק. ויש טענה מיוחדת מבראית צדדית, אבל במצב הקיים
בארץ היא טאד בכבדה, זו הדרישה של חברת סחר שישראל לא עבור המלט מיד
עם הכנסת ההזמנה ולא עם הוצאת המלט מבית החרוטת, וזה לפעמים טרחק
של 4 שבועות, בו בזמן שהיא צריכה לשלם לבית"ר ביום ההוצאה, ולעומת זאת
אם המטביר מצליח לשווק משהו, הוא מקבל את התשלום ביום ההוצאה מבית"ר
ולא ביום הכנסת ההזמנה. הצרכנים טוענים שזו הכבדה, והם צריכים להעמיד
לדשות החברה סכומי כסף ללא רבית בו בזמן שהם צריכים לשלם רבית קצונה
לעבור הכספים האלה.

היו"ר א. כהן:

השאלה היא אם אתה מביא טענות לגבי סחר או לגבי
המטסלה.

הלל:

אינני מביא טענות אלא ענין. ואני חושב שכדי
לברר את הענין צריך לטווע את נציגי המטסלה, נציגי
המטווקים ונציגי הצרכנים.

הלל:

מי הם נציגי הצרכנים?

הלל:

ישנם צרכנים גדולים בארץ שפייצגים את ההתישבות
העובדת, ישנם קטלנים פרטיים וחברות גדולות.

היו"ר א. כהן:

המלט בארץ הוא בקיצוב. כל כמות המלט צריכה
להיות קצונה וכחולקת לפי סולם עדיפויות
שקבעה המטסלה. גם ועדה זו קבעה לחמו סולם עדיפויות, אינני יודע
מה הוא נשמר.

בכל אופן, ברצוני לשאול: האם נכון כי 20 אחוז
של המלט המיוצר נשמר לשימוש הפני לגמרי של חברת סחר, קרי - טולל בונה
והחברה המרכזית, ושימוש חמסי פירושו - רוחים עצומים מההסדרים
שבין המחיר הרמסי של המלט לבין מחיר השוק השחור.

מר רוזן:

לשאלה הראשונה של מר הלל, אני רוצה לחסור לכם
על מצב צריכת המלט ותפוקתו. בתי החרוטת של
בשר רמלה וחיפה מייצרים 49-50 מילף טון לחודש. הצרכים הארציים בטבת
1954 עלתה לעומת הצרכה ב-1953 ב-15%. מקובל בעולם שעליה בצריכה
המלט בשנה מגיעה ל-3-4 אחוז. אבל מצלב המצב אחר לגמרי, ויש
לניח שב-1955 לא נגיע לצריכה של פחות מ-500 מילף טון. זאת אומרת
שטכל הייצור נראה לבו 90 מילף טון לייצוא. ב-54 ייצאנו 130 מילף טון
לחו"ל.

סולם עדיפויות אינו קיים למעשה, אלא קיים הסדר כזה: לפני כל סוף חודש, לאור המצב בנסר רמלה וח'פה, ובהתחשב עם הייצוא שיהיה בחודש הבא, מבליים את הייצוא ואת העודף מחלקים. בסוף כל חודש אני מוציא רשימה של חלוקת המלט לכל הארץ. הרשימה מועברת לנשק עם העתקים לסחר, סולל בונה והמטביר המרכז, אשר בתור חברה בעלת המלט וסחר בתור המטווק את החלק של החברה המרכזית, סולל-בונה את החלק שלה. החלוקה ביניהם אינה נכנסת למסגרת סמכותנו. זה הטבח בינם לבין עצמם.

ש. הלל: מה הוא המטח לחלוקת המלט?

מר רוזן: אם ניקח חודש נורמלי - 49 אלף טון מלט ונוריד מכמות זו 12 אלף טון לייצוא, נשארים 37 אלף טון, וזוהי הכמות הרגילה של נסר לשיווק מקומי. סחור כמות זו אינו נותנים 21 אלף טון לסחר, כ-14-13 אלף טון לסולל-בונה וכ-200-2500 טון למטביר המרכז. אני רוצה להגיד - אינני יודע אם אני מוטמך להגיד - אבל זה בודאי אינו סוד, מהכמות שמורידה סולל בונה מהכמות הכללית, מקבל המטביר שמינית. זאת אומרת - אם יש 22,500 טון, שמינית מקבל המטביר ו-טבע שמיניות סחר.

חברת סחר היא חברה לשיווק מלט של החברה המרכזית שהיא בעלת סניפות בחברת נסר. הנה לפני גליון של חלוקת המלט בכל הארץ. ניקח לדוגמה את סוף חודש דצמבר בסביל ינואר, הגענו ל-37 אלף טון, סולל בונה קבלה 13 אלף טון, מהיתר שמינית למטביר ו-7/8 לאוברת סחר. ידוי החלוקה ביניהם. ולפי חלוקה זו אני נותן לכל אחד מהמטווקים הוראות לפי לסווק. מסרד הבטחון לוקח חלק מהמלט מסולל-בונה וחלק מסחר. אגף הסיכון לוקח חלק מסחר וחלק מסולל-בונה. יובל גד מקבל את כל המלט על ידי סולל-בונה. מסרד החקלאות והמרכז החקלאי מקבלים את כל המלט על ידי המטביר המרכז.

ש. הלל: זאת אומרת שהמטקיים אינם קרובים את המלט על ידי סחר?

מר רוזן: לא.

ש. הלל: ואני אומר לך כי מסק פלוני מקבל פתק: תקנה את המלט מצל סחר.

מר רוזן: לא, אין זה כך.

אשר לחלוקת המלט עצמה, באוקטובר 1953 התקיימה פגישה בין שרת העבודה, שר המסחר והתעשייה והמנהלים הכלליים של המטווקים ומנהל אגף הסיכון, וסוכם כי 40% מתפוקת "נסר" נסו - אחרי ביכוי הייצוא - ילכו לאגף הסיכון, מ.ע.ץ. והסוכנות היהודית, וזה בערך 37 אלף טון.

י. אורי: אמרת כי סולם עדיפויות אינו קיים. כיצד איפוא מחלקים אתם המלט?

מר רוזן: כל אחד מביט בקסה, ומגיסיי הבקשות הם בודדים ולא ארגונים ומוסדות. המטקיים טעבירים את בקשתם באמצעות המרכז החקלאי ומסרד החקלאות, ואנו מחלקים את המלט לפי רשימות של המרכז החקלאי. אנשים פרטיים שאינם מאורגנים במרכז החקלאי מקבלים את המלט לפי כרטיסי בניה, המאוסרים על ידי הרשות המקומית. אנשים פרטיים המקבלים הקצבת מלט, מקבלים את המלט באמצעות סחר. החלוקה נעשית בסוף כל חודש. כל אדם מקבל היתר קניה, והעתק מהיתר הקניה נמצא מצל כל אחד מהמטקיים.

אשר לבעיית קיומו של הסוק השחור, כיום ההפרט בין סחירי הסוק השחור ובין המחיר הרמטי הוא בלירות ספורות. זה אינו אומר שסחר המצב אינו יכול להסתנות לרעה, כפי שלפני חודשיים היה המצב הרבה יותר גרוע. בדצמבר היה סחיר טובה מלט בסוק השחור 95-105 ל"י, ואילו המחיר הרמטי היה 63,875, ועם הוצאות ההובלה - בערך 68 לירות. ומחיר הסוק השחור הוא כיום בגבולות 72 לירות. בחודשים יולי, אוגוסט וספטמבר בכלל לא היה

סוק שחור במלס, כי הלחץ מצד הצרכנים היה יותר קטן, וגם הייצוא לא היה באותה כמות שחשבו עליה מקודם, כך שגם ברטלה וגם בחיפה נצטברו כמויות מלס, והיה מקרה שסילו אחד התפוצץ מעומס המלס כי לא היה לאן לסרוקו. נספסטבר הסתנה המצב, התחיל לחץ גדול, ולאט לאט הגיע הסחיר בסוק השחור לסייג של 105 לירות.

י. אורי: מה הם המקורות לסוק השחור?

מר רוזן: בדרך כלל אינני טומיין שהסוק השחור מתבטא במלפי לירות של מלס. הסוק השחור מצומצם מאוד. ישנם מקרים שאקבלן או הבורה מחליטים ברבע האחרון לדחות את הבניה להודס ימים, ואז המלס עובר לסוק השחור. לא הייתי אומר שקיים סוק שחור במלס.

ש. פרלסטין: המגיעות אליך תלויות שאין טכבדים את ההיתרים שאתה מוציג?

מר רוזן: כן. כמובן, כשהיה שפע במלס לא היו תלויות כאלה, אבל ברבע שהתחיל לחץ, שרוקי המלס התחילו לתת פתקים לטבועיים ואפילו לחדשים. בנובמבר הוציגו הסטרוקים פתקים לעשירי בדצמבר. ואז קראתי את ה"ה גורביץ וגבעון ואמרתי כי אינני סוכן להסכים לכך, כי אז אני מאבד את השליטה על המלס ועל כן לא מוציא היתר לאף טובה מלס יותר מאשר תוכלו לסרוק. התחילו להביא לי רשעות על חוברת שנצטברו אצלה על ידי הפתקים שנבנו.

היו"ר א. כהן: ואז לא הוצאת יותר היתרים?

מר רוזן: בנובמבר אירעה תקלה. בסוף אוקטובר לא ידענו בסוף נובמבר תבנר אחד יעטור, ועל ידי כך פחת הייצור ב-400 טון והתחיל לחץ וכשמתחיל לחץ הוא הולך ונבנר. על כן אמרתי להם: בדצמבר לא אחלק 37 אלף טון אלא כמה שאתם יכולים לחלק, ואינני מעוניין שאצלכם יתגלגל רבע סליון לירות. ואז התפרסמו הודעות בעתונות ובדיון שכל אדם חייב לקבל את המלס באותו חדס, והחברה חייבת לאכבד את היתרי הקניה.

ש. פרלסטין: האם ידוע לך מה היתה הכמות שעליה נתנו פתקים?

מר רוזן: הם הגישו לי רשימות על קרוב ל-10 אלפים טון. סולל-בונה לא הגיש רשימות. למשביר היה חובב של 2300 טון, זאת אומרת - פיגור בחודס שלם. לכן בדצמבר חלקתי לא 37 אלף טון אלא 27 אלף טון ו-10 אלפים טון לחיסול החבנות.

ש. פרלסטין: זה אינו פותר את השאלה, מה קרה עם 6000 טון?

מר רוזן: סדר המסחר והמעשיה נמצא בירושלים וביח"ר נסר נמצא בחיפה. יש גם ענין של מפיטה. בזמנו, כאשר הקיטו את ביח"ר ברטלה, הבטיחה הממשלה לתת הקלות בצורה כזאת שהדוידונה תנתן במלס 4 או 2 פעמים בשנה. אין זה נצטבר לכמויות גדולות, אבל כאשר צותנים כמויות אלו בשעה שיש לחץ, זה מבדיל את הלחץ.

ש. פרלסטין: בכמה זה מתבטא?

מר רוזן: בערך ב-3000 טון לשנה.

אשר לתשלום הכסף בעד המלס בזמן מסירת ההזמנה ולא בזמן הוצאת המלס מביח"ר, הרי על ידי כך שאנו מבדילים גם את הצרכן וגם את המסווק לאותו חדס, אנו פותרים את הבעיה.

אשר לשאלת היו"ר ביחס ל-20 אחוז מלג הנסגר
בידי החברה לשימוש פרטי, כבר אמרתי שביחס לאמיסיה יש התחייבות. מחוץ
לזה אין לנסר כל רשות להסמיר לעצמה מלג, והיא גם אינה עושה זאת, ואנו
יודעים זאת מתוך המספרים. מה ששמעתי בענין העשרים אחוז זה שייך לחברת
שטון, וכנראה שהטעו אותך שלא במתכוון. בשנת 1952 התחייבה החברה בכתב
לחברת שטון, בכדי לאפשר לה להקים את המפעל, מכירות מוקדמות של
50 אלף טון מלג ומה 20 אחוז חפשי. בסוף נובמבר שטון הפעיל את
הארובה ומיד נתגלו קשיים, ואז נלל המפעל בא אלינו עם מכתב התחייבות
זה. שטון אינה מסווקת את המלג באמצעות שוויקס, הוא מוכר את המלג
למי שמסלם לו. טובן סצורה זו של שיווק אינה רצויה. כאשר בא אלי
העל המפעל עם מכתב זה - ומכתב זה יש תנאי שיפעילו את המפעל בטלוא
הייצור ובזמן מסויים - התייעצתי עם היועץ הטכני שלנו ואנו אמר לי שהתנאי
עצמו אינו אומר את הכל, וההתחייבות עומדת בתקפה ואי אפשר להתעלם ממנה.
הגעתי להסכם עם מפעל שטון שכל חודש אשב אתה ונעשה הסכם לגבי אותו
חודש. כטובן שבדצמבר הגניבים לא התבטלו כטורה. התפקודה בדצמבר היתה
בערך 2800 טון, בינואר - 3000 טון וגם החודש תגיע התפוקה ל-3000 טון.
אבל אפשר להגדיל את התפוקה ל-7500 טון.

לא אגלה לכם סוד, בודאי קראתם את דברי אשר
אל ההחלטה העקרונית שתקבלה לתת למפעל שטון 200 אלף לירות לטלוט
מטרות: דלק, שכר עבודה ושקיה דיקים, כי כל זמן שהמפעל אינו עובד
בתפוקה מלאה, הוא מפסיד. אני רוצה לומר לכם כי יש חשש שבדלתה יפסימו לפעול
התנורים בגלל האוברול" שצריך לעשות בהם, ואז יש לחשוב שבית החרושת
ברמלה לא יתן את כל הכמות הדרושה. כל זה נחם לכך שנתן למפעל שטון
200 אלף לירות המחושבים על 40 ימי עבודה, דלק ושקיה דיקים. והדבר
מחושב ל-40 יום כי צט התחייבות של וויקס שעד סוף טרץ ייעשו כל
התיקונים במפעל, ואני מניח שאמנם כך יהיה, כך שבסוף טרץ אפשר יהיה
להפעיל את המפעל ולהגיע לתפוקה של 14 אלף טון לחודש.

היו"ר א. א. כהן: גם הדיון בנושא זה נקיים בישיבה הבאה.
אני מציע שבטבוע הבא נקיים שתי ישיבות - האחת
ביום ג' בבקר כרגיל ובה נסיים את הדיון בחוק מדידת מים, והשניה ביום
ד' בשעה 09.00 מוקדמת לדיון בנושא זה.

הצעת היו"ר בתקבלה

הישיבה בעולה.

הישיבה בעולה בשעה 13.30